

Svarskema

Indsendt af: GTS
Inden for den grønne forskningsstrategis identificerede forskningstemaer og missioner, hvor er det vigtigst at prioritere forskningsindsatsen i 2022 og 2023?
Fra GTS takker vi for muligheden for at give input til den Grønne Forskningsstrategi. Dette høringssvar er et selvstændigt input, der supplerer svarene fra enkelte GTS-institutter. GTS ser et stort behov for, at der – på tværs af den grønne forskningsstrategi -, sikres et substantielt fokus på at prioritere midler til etablering test-, demonstrations- og udviklingsfaciliteter. Adgang til de rette test-, demonstrations- og udviklingsfaciliteter (TDU-faciliteter) (der ligger tættere på markedet end "forskningsinfrastruktur") og tilhørende specialistkompetencer er helt afgørende for danske virksomheders muligheder for at omsætte lovende forskning og nye teknologiske muligheder til konkrete grønne produkter, processer og løsninger. Dette gælder bredt den Grønne forskningsstrategis temaer og missioner. Omvendt kan manglende adgang til test- demonstrations- og udviklingsfaciliteter direkte forhindre, at nye teknologier og løsninger til den grønne omstilling når markedet. Flere analyser af danske virksomheders behov dokumenterer at: • Effektiv adgang til TDU-faciliteter er helt afgørende for at accelerere udviklingen af nye teknologiske løsninger til den grønne omstilling ¹ • Der stilles stigende krav fra erhvervslivet til etablering af nye former for testfaciliteter (både fysiske og digitale testfaciliteter) og tilhørende kapacitet i form af teknologiske specialistkompetencer ² • At manglende adgang direkte kan hæmme udviklingen af nye produkter og løsninger ³ • Hver fjerde danske fremstillingsvirksomhed har mistet indtjening, fordi de ikke har adgang til den nødvendige viden eller det nødvendige udstyr. ⁴ • Hver femte er blevet væsentligt forsinket eller har opgivet at udvikle nye produkter eller at udvikle produktionsprocesser, fordi de ikke har adgang til den nødvendige viden eller det nødvendige udstyr. ⁵

¹ GTS 2020 "Grøn omstilling i dansk erhvervsliv – Virksomhedernes efterspørgsel efter test- demonstrations- og udviklingsfaciliteter" (delrapporter indenfor byggeri, energi og landbrug) - <https://gts-net.dk/virksomhedernes-efterspørgsel-efter-test-demonstrations-og-udviklingsfaciliteter/>

- Grøn omstilling indenfor landbrug og fødevarer - <https://gts-net.dk/wp-content/uploads/2020/09/foedevarer-og-landbrug-Groen-omstilling-i-dansk-erhvervsliv-TDU-rapport-klar-til-udgivelse-PDF.pdf>
- Grøn omstilling inden for Energisektoren – <https://gts-net.dk/wp-content/uploads/2020/09/Energi-Groen-omstilling-i-dansk-erhvervsliv-TDU-rapport-klar-til-udgivelse-PDF.pdf>
- Grøn omstilling i byggesektoren - <https://gts-net.dk/wp-content/uploads/2020/09/Byggeri-Groen-omstilling-i-dansk-erhvervsliv-TDU-rapport-klar-til-udgivelse-PDF.pdf>

² Ibid.

³ Ibid.

⁴ GTS (2017) "Den teknologiske videnbro – nu og i fremtiden" <https://gts-net.dk/wp-content/uploads/2017/09/Den-teknologiske-videnbro-nu-og-i-fremtiden.pdf>

⁵ Ibid.

- Hver fjerde virksomhed, der arbejder med pilotproduktion, har oplevet at måtte give op grund af mangel på kompetencer eller udstyr.⁶

Hvad angår den grønne forskningsstrategi, herunder de planlagte missioner, er det derfor afgørende, at midler til kapacitetsopbygning også omfatter test- demonstrations- og udviklingsfaciliteter og tilhørende specialistkompetencer.

Begrundelse

Et hul i den danske innovationskæde

Behovet er betydeligt, idet manglen på et dedikeret program for statslig medfinansiering til etablering af test-, demonstrations- og udviklingsfaciliteter udgør et alvorligt hul i den danske innovationskæde fra forskning til marked. Et hul og en mangel, der direkte vil hæmme dansk erhvervsliv muligheder for at udvikle nye produkter og løsninger til den grønne omstilling.

I DK har vi således – med ”Roadmap for forskningsinfrastruktur” alene et statsligt program til medfinansiering af forskningsinfrastruktur, mens test-, demonstrations- og udviklingsfaciliteter på højere TRL-niveauer (målrettet industriel test, demonstration og opskalering mm.) ikke har mulighed for medfinansiering. Forskningsinfrastruktur er bl.a. defineret ved et krav om de kun må finde anvendelse på op til max 20 pct. til industrielle formål. Den igangværende roadmap 2020 er målrettet etableringen af 1-3 forskningsinfrastrukturer per år. Puljen har i 2020 et budget på omkring 80 mio. Kr.

GreenLabs DK. GreenLab DK-ordningen, der eksisterede i regi af EUDP i perioden 2010-2014 var det eneste danske program, som indtil nu har understøttet investering i test- demonstrations- og udviklingsfaciliteter, der ikke er begrænset til forskning. TDU-faciliteter i form af større testfaciliteter, som det kan være ”umuligt at få etableret uden offentlig støtte”⁷.

Ordningen blev reintroduceret i regi EUDP i juli 2020 med en bevilling på ”op til 250 mio. kr.”. Ordningen er dog alene kommet i stand som en prioritering indenfor den allerede eksisterende bevillings ramme i EUDP. Således er der altså ikke tilført dedikerede midler til medfinansiering af TDU, samtidig med at ansøger til etablering af Greenlabs er i konkurrence med de projekter som EUDP i øvrigt finansierer. Desuden er risikotagningen fra statens side blevet mindre, idet der ikke som tidligere gives tilskud til timeomkostninger. Således medfinansieres timer til etablering samt opbygning af nødvendige kompetencer ikke, hvilket betydeligt mindsker den risiko som ansøgere kan tage på forkant af markedet.

Vurderer I – med forbehold for, at 2021-midlerne endnu ikke er udmøntede – at der er behov for brede grønne opslag, prioritering af eksisterende missionsområder og/eller evt. nye missionsområder?

Se svar fra de enkelte GTS-institutter

⁶ Teknologisk Institut (2016) ”Pilotproduktion og Innovation i dansk fremstillingsindustri”

https://www.teknologisk.dk/_media/66698_Pilotproduktion%20og%20innovation%20i%20dansk%20fremstillingsindustri.pdf

⁷ Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram og Green Labs DK – Strategi 2020-2030”, s.2

Begrundelse